OGLAŠAJTE V NAJSTAREJŠEMU SLOVENSKEMU DNEVNIKU V OHIO
★
Izvršujemo vsakovrstne tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY
NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN THE OLDEST SLOVENE DAILY IN OHIO
★
Commercial Printing of All Kinds

VOL. XXXI. — LETO XXXI. | CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), MAY 26, 1948 | ŠTEVILKA (NUMBER) 103

Domače vesti

Na operaciji

Mrs. Cecelia Obed iz 1454 E. 196 St. se je podala v svrho operacije v Glenville bolnišnico. Želimo ji skorajšnjo popolno okrevanje!

Zadušnica

V petek 28. maja ob 8.30 uri se bo brala zadušnica v cerkvi sv. Vida v spomin sedme obletnice smrti Mary Turk. Sorodniki in prijatelji so vabljeni, da se opravila udeleže.

Izredna delniška seja

V nedeljo 30. maja 1948 se vrši delniška seja Slovenske delavske dvorane na 10814 Prince Ave. Pričetek ob 2. popoldne. Po seji se bo serviralo okrepčila. Vsi delničarji so vabljeni, da se udeležijo.

Želi dobiti koso nazaj

Mr. Jack Strekal iz 21274 Arbor Ave. prosi dotičnega, ki si je izposodil starokrajsko koso iz njegove garaže, da jo vrne nazaj in si prihrani sitnosti.

Popravek

Pokojni John Bradač, čigar pogreb se je vršil danes zjutraj, je bil član društva Na Jutrovem, št. 477 SNPJ ne pa član društva Danica, št. 34 SDZ, kot je bilo prvotno poročano.

Demokratje imajo deficit

Iz računa, ki ga je objavil okrajni odbor demokratske stranke, je razvidno, da je v neuspešni kampanji za nominacijo Ray T. Millerja bila potrošena vsota $28,030, oziroma da ima $2,700 primanjkljaja.

25-letnica poroke

Mr. in Mrs. Jakob Cebulj iz 19810 Muskoka Ave. obhajata danes 25-letnico svojega zakonskega življenja. Hči in zet ter njiju številni prijatelji jima čestitajo in želijo še mnogo let zdravja in zadovoljstva v zakonu!

Poljski časopis okrcal pastirsko pismo škofov

VARŠAVA, 24. maja — Poljska vlada se je danes uradno začela ukvarjati s pastirskim pismom poljskih katoliških škofov, ki je bilo preteklo nedeljo prečitano v cerkvah in s katerim je katoliška cerkev obsodila "materializem' in ponovno potrdila odločnost cerkve, da sodeluje pri odgajanju mladine.

Glasilo komunistične stranke "Glos Ludu" je pismo okrcalo, čes da je to poskus, da se ovira obnovitveno delo in ga prikaže v očeh Poljakov v ostudnih barvah.

"Glos Ludu" zavrača trditve pastirskega pisma, da se ljudi v Poljski ceni samo zaradi njihove ekonomske vrednosti. Pristavlja, da bodo nade, da se zaneti sovraštvo in v Poljski ustvari dva sovražna tabora propadle, ker da Poljaki ne bodo sledili ljudem, ki poskušajo zanetiti to sovraštvo.

"Stališče škofov je razumljivo. Velike spremembe se dogajajo v življenju poljske mladine, ki se nahajajo pred združitvijo mladinskih organizacij 22. julija. To enotnost (mladine) obžalujejo reakcionarni krogi, ki so sovražni poljskemu ljudstvu. Ta enotnost razbija njihove nade, da bodo pod svojim vplivom obdržali precejšnje število mladih ljudi Poljske," pravi časopis.

Židje preklicali pristanek na premirje v Sveti deželi

Izraelska vlada je napadla Varnostni svet, ker je podaljšal rok za odgovor

TEL AVIV, Izrael, 25. maja—Izraelska vlada je danes obvestila Varnostni svet Združenih narodov, da se je premislila glede svojega pristanka na apel Združenih narodov, odnosno obljube, da bo ustavila vojno v Palestini, ako bodo isto storili tudi Arabci.

Kabel, naslovljen organizaciji Z. N., je podpisal zunanji minister začasne izraelske vlade Moshe Shertok, ki je javil, da je začasna vlada storila ta sklep zaradi tega, ker je Varnostni svet podaljšal rok za odgovor na apel za 48 ur, da bi se "zadostilo priložnosti arabskih vlad."

(Rok prvotnemu apelu organizacije Z. N. je potekel že v ponedeljek, toda bil je podaljšan do srede opoldne, ker sta Egipt in Sirija obljubili, da bodo arabske države do tedaj poslale svoj odgovor. V Ammanu, Transjordaniji, pa se je medtem sestal politični odbor Arabske lige, ki pripravlja ta odgovor).

Potem ko je navedla svoje presenečenje glede podaljšanja roka za odgovor na apel Z. N. in podala opazke glede ciljev istega, je izraelska vlada naznanila, da mora zaradi novih okolščin spremeniti svoje stališče in da bo o svojih odločitvah obvestila Z. N.

*

Rusija bo izmenjala diplomatične misije z Izraelom

LONDON, 26. maja. — Moskovski radio je danes naznanil, da je Sovjetska zveza pristala na izmenjavo diplomatičnih misij z Izraelom.

*

Prvi bombni napad izvršen na sveto mesto Jeruzalem

KAIRO, 25. maja. — Židovska poročila danes pravijo, da je sveto mesto Jeruzalem prvič v svoji zgodovini bilo bombardirano.

Komunikej izraelske armade Haganah pravi, da so letala neugotovljene identitete z velike višine vrgla močne eksplozivne bombe na Sveto mesto. Ostali detajli pa za enkrat niso znani.

Iz arabskih virov pa poročajo o dveh novih zmagah v Palestini in da se borba za Jeruzalem bliža koncu. O zmagah poročajo tudi komunikeji egiptske armade in transjordanske legije.

Iz Tel Aviva pa poročajo, da se je transjordanska legija združila z egiptskimi in iraškimi silami v skrajnem naporu, da zavzamejo Jeruzalem, še predno bi potekel rok za premirje.

Radijsko poročilo iz Ammana pravi, da se Židje v Jeruzalemu nahajajo pred popolnim uničenjem. Pa tudi židovski predstavnik v Jeruzalemu je priznal, da je pritisk na Žide v Jeruzalemu strahovit.

ANGLIJA JE PROTI POSOJILU IZRAELU

LONDON, 25. maja. — Predstavnik angleškega zunanjega ministrstva je danes izjavil, da bi posojilo, ki bi ga Zedinjene države dale Izraelu "brez opomina" onemogočilo možni pristanek Arabcev na premirje.

"Potem takem bi to smatrali tu za zelo obžalovanja vredno akcijo", je rekel predstavnik ministrstva.

Moskva pravi, da so Američani za mednarodni mir

LONDON, 25. maja — Moskovski radio je nocoj naznanil, da so "velike množice Američanov bile silno navdušene za ideje premierja Stalina glede mednarodnega miru," kot jih je to pojasnil v svojem odgovoru na odprto pismo predsedniškega kandidata Henry A. Wallacea.

Radijska oddaja pravi, da ni kotička v Ameriki, kjer se na en ali drugi način ne bi napadalo podpiratelje Henry A. Wallacea, da pa kljub temu njegova predsedniška kampanja "napreduje zelo zadovoljivo."

Moskovski komentator, ki je govoril v angleščini, je povedal, da milijoni Američanov želijo poravnavo med Zedinjenimi državami in Sovjetsko zvezo.

Milijoni članov unij, farmerji, moški in ženske, belci in zamorci so proti imperialistični politiki ameriških monopolov, ki želijo vladati svetu," je rekel komentator.

V radijski oddaji so bili tudi omenjeni primeri "propagande, strahovanja in terorja" napram Wallaceovim pristašem, med ostalim incident v Alabami, kjer da se Wallaceovi pristaši pritožujejo, da ne morejo prirejati shode na javnih mestih.

VATIKAN NAPADA ALBANIJO

VATIKAN, 24. maja — Vatikanski krogi trdijo, da je v Albaniji ostal pri življenju eden edini katoliški škof, neki 71 let stari monsinjor Bernard Shalaku, ki da živi na planinah. Vse ostale so baje Albanci pobili ali pa vrgli v ječe.

NEMŠKA VOJNA TOVARNA PRIPELJANA V AMERIKO

SAN FRANCISCO, 25. maja. — Danes se je v tukajšnjem pristanišču iztovorilo prvo nemško vojno tovarno, katero je Amerika vzela na račun reparacij. Za tovarno je ameriški industrijalec Henry J. Kaiser plačal $203,000.

WALLACE ZANIKAL GOVORICE, DA GRE V MOSKVO

SALEM, 25. maja. — Henry A. Wallace je danes zanikal govorice, ki so se začele širiti, češ, da bo odpotoval v Moskvo v zvezi z nekakšno mirovno misijo.

RUSIJA VETIRALA PREISKAVO "PUČA"

LAKE SUCCESS, N. Y., 24. maja — Sovjetski delegat Andrej Gromiko je danes v Varnostnem svetu vetiral predlog čilejskega delegata, da Združeni narodi izvršijo preiskavo v zvezi s tako zvanim "pučom," odnosno dogodki, ki so se odigrali februarja meseca v Češkoslovaški.

UNIJE PREDLAGAJO, NAJ DRŽAVA ZA STALNO PREVZAME ŽELEZNICE

WASHINGTON, 25. maja. — Dvajset železničarskih unij je danes odobrilo resolucijo, s katero se predlaga, da federalna vlada za stalno prevzame celokupno železničarsko industrijo.

V svoji resoluciji pravi izvršna zveza železničarskih delavcev, da bi "vlada morala sedaj prevzeti popolno finančno kontrolo in se pogajati naravnost s tremi železniškimi unijami glede plač in delovnih pogojev."

Dalje resolucija, na podlagi ugotovitve, da prejšnja uprava ni služila javnosti, priporoča, naj vlada začne "s pripravami, da se lastništvo železničarske industrije odvzame privatnim interesom in izroči Zedinjenim državam Amerike."

V resoluciji sicer nista omenjeni besedi "podržavljenje" in ne "za stalno" in izgleda, da si sami unijski uradniki niso na jasnem kako daleč bi morala segati vladna kontrola.

Uradniki železničarskih družb niso še podali nobenega uradnega komentarja glede te resolucije, odnosno priporočil. Baje pa je neki predstavnik družbe, ki želi ostati neimenovan, izjavil, da je to le strateška poteza v sedanjem sporu in da ideja ni resna.

Toda z druge strani je izvršni tajnik zveze železničarskih unij A. E. Lyon izjavil, da ako uprava družbe ni v stanju upravljati z železnicami boljše kot v preteklosti, je najbolje, da ostanejo stalno pod vladno kontrolo.

Truman veruje v lojalnost Virdena

WASHINGTON, 25. maja. — Danes je bilo razkrito, da je vera predsednika Trumana v lojalnost clevelandskega industrijalca John C. Virdena "neomajena."

Virden je podal ostavko kot načelnik urada za industrijsko kooperacijo pri trgovinskemu oddelku, potem ko je bilo javno naznanjeno, da je njegova 23 let stara hčerka Euphemija stopila v službo sovjetske časnikarske agencije Tass" v Washingtonu.

Čeprav trgovinski tajnik Charles Sawyer ni sprejel njegove ostavke, je Virden jasno dal vedeti, da bo pustil mesto, kljub vsem številnim pismom prijateljev in javnih uradnikov, vključno pismu predsednika Trumana, s katerimi apelirajo na njega, naj pozicijo obdrži.

Med ostalim je Truman pisal Virdenu, da ne more dovoliti, da bi cela kontraverza šla mimo njega.

"Žalostno je, da bi se usluge vernega in zmožnega javnega uslužbenca moralo žrtvovati zaradi političnih koristi," pravi Truman v svojem pismu. Pismo se zaključuje s Trumanovimi izrazi popolnega zaupanja v lojalnost Virdena.

*

MOSKVA, 25. maja. — Sovjetska agencija "Tass", pri kateri je uposlena hčerka John C. Virdena, je pri komentarjih o ostavki uradnika trgovinskega oddelka omenila, da je ta afera, "tipičen primer sodobne morale v Zedinjenih državah."

Avtna unija CIO in General Motor Co. se zedinili glede novega mezdnega sporazuma

Družba je pristala na 11c poviška in se obvezala sprejeti kazalo življenjskih stroškov kot bazo za mezde v bodočnosti

DETROIT, 25. maja—Grozeča stavka 225,000 delavcev v tovarnah korporacije General Motors je bila danes odvrnjena, ko je družba zdrobila fronto velike industrije proti mezdnim poviškom s tem, da je pristala na novo pogodbo, s katero bodo delavci dobili 11c poviška, obenem pa se obvezala, da bo pristala na nadaljne poviške, ako se bodo življenjski stroški še nadalje višali.

Pogodba, ki je bila podpisana med CIO unijo avtomobilskih delavcev in korporacijo, vsebuje povsem novo določbo, s katero se priznava zvezo med delavskimi mezdami in življenjskimi izdatki ter se slednje sprejema kot bazo za mezde v bodočnosti.

Nova pogodba utegne služiti za bazo v drugih industrijah

Družba in unija sta podpisala pogodbo, ki bo veljala za dobo dveh let, čim bo odobrena od članstva unije.

Možnost obstoji, da bo formula, ki tvori bistveni del te pogodbe, služila za bazo obstoječim mezdnim nesoglasjem v težki industriji v obče.

Pogodba, ki je bila podpisana po 20 urah trudapolnega razgovarjanja, je odvrnila stavko, ki se je imela začeti v petek v 90 tovarnah korporacije širom dežele.

Kakšne so druge določbe novo sklenjene pogodbe

Podrobnosti novo sklenjene pogodbe so sledeče:

Pogodbena doba se začneja 28. maja 1948 in bo potekla 28. maja 1950. Delavcem se priznava 8c poviška na uro kot kompenzacijo za porast življenjskih stroškov in nadaljne 3c poviška kot takozvani "poboljševalni faktor." S tem se bo mezda povprečnega delavca v tovarnah korporacije povišala na $1.62 na uro, dočim je obstoječa povprečna mezda pri Ford Motor Co. $1.52, pri Chrysler Corporation pa $1.44.

Družba se je zavezala, da bo delavcem povišala mezde za 1c, kadarkoli bo kazalo vladnega urada za delavsko štatistiko pokazalo, da so se življenjski stroški povišali za 1 cent in 14 stotink centa (1.14).

Obratno pa je unija pristala, da bo enako sprejela znižanje mezd, kadarkoli bo kazalo vladnega urada za delavsko štatistiko pokazalo sličen padec cen, ampak celotni padec nima v nobenem primeru presegati 5c na uro.

Nadalje se je družba zavezala, da bo s 29. majem 1949 dala delavcem dodaten povišek v znesku 3c, ne glede na to, če bodo življenjski stroški med tem časom padli ali narastli.

Mezdna izravnavanja se bodo vršila vsake tri mesece

V tej pogodbi je dalje določba, v smislu katere se bodo mezdna izravnavanja vršila vsake 3 mesece. Prvo tako izravnavanje se ima izvršiti v plačilni periodi po 1. septembru 1948. Ta izravnava bo bazirala na kazalu življenjskih stroškov za mesec julij, ki bo objavljen v avgustu.

Dalje se je družba obvezala priznavati od unije izdane karte za pobiranje unijskih pristojbin (check-off), na drugi strani pa se je unija zavezala, da bo umaknila svojo pritožbo za priznanje unijske delavnice, katera se nahaja pred vladnim delavskim odborom.

Obe stranki sta se zedinili, da ako bo vladni delavski odbor ali pa sodišče odločilo, da se mora družba pogajati glede zavarovalnine za socialno zaščito, tedaj da se bo ustanovil skupen odbor obeh strank, ki bo položaj proučil in dal poročilo, predno se bo podpisala prihodnja mezdna pogodba.

Voditelji unije so naslovili na članstvo apel, da pogodbo odobri ter novi kontrakt označili za "velik poraz" korporacije, ki je prvotno izjavila, da se bo do skrajnosti borila proti vsakemu novemu mezdnemu povišku.

Novi grobovi

MARY MAKŠE

V mestni bolnišnici je preminila Mary Makše, stanujoča na 955 Addison Rd. Pogreb oskrbuje Želetov pogrebni zavod. Podrobnosti bomo poročali jutri.

*

MAGDALENE SALAY

Umrla je Magdalena Salay, doma iz Nedeljice, Prekmurje. Tukaj zapušča devet otrok: Ernest, Albert, Matthew, Veronica, Elizabeth, Sophie, Ardell, Josephine in Elsie. Pogreb se bo vršil v petek zjutraj ob 9.30 uri iz Golubovega pogrebnega zavoda na E. 47 St. in Superior Ave. v cerkev sv. Pavla na E. 40 St. ter nato na pokopališče Calvary.

*

FRANK FRITZ

V Mendenhally Miss., je v ponedeljek ponoči umrl Frank Fritz iz 1243 E. 124 St. Radi rahlega zdravja se je preteklo jesen podal s svojo ženo Rosie v New Smyrna Beach, Fla. Nahajal se je na potu domov v Cleveland, ko je zbolel v New Orleansu, kjer je bil odpeljan v bolnišnico. V nedeljo je bil prepeljan na dom svoje hčere Mrs. Dorothy Nelson v Mississippi, kjer je ponoči umrl. Truplo bo nocoj dospelo v Cleveland.

Pokojni je bil rojen leta 1889 v Št. Rupertu na Dolenjskem. Bil je član društva Carniola Tent, št. 1288 TM. Tukaj zapušča poleg soproge in hčere enega vnuka. Pogreb se bo vršil iz Grdinovega pogrebnega zavoda v petek zjutraj ob 10. v cerkev sv. Tomaža na Superior Eve. in E. 93 St. ter nato na pokopališče Calvary.

ČEŠKOSLOVAŠKI GENERAL ARETIRAN PRI BEGU

PRAGA, 25. maja. — Ministrstvo za informacije je danes naznanilo, da je bil bivši komandant češkoslovaške sile general Karel Janoušek aretiran pred tremi tedni, ko je poskušal, da bi peš pobegnil preko meje.

DUHOVNIG TEPEN V TRSTU

TRST, 25. maja. — Kot poročajo, je Rev. Anton Smrkol, župnik neke vasi v ameriški okupacijski zoni Svobodnega tržaškega ozemlja, bil tepen, ko se je podal v jugoslovansko zono.

SENATOR TAFT ZMAGAL V DRŽAVI TEXAS

DALLAS, Tex., 25. maja. — Državna republikanska konvencija je danes nominirala konvencijske delegate. Izvoljenih je bilo 30 pristašev senatorja Tafta, dva za gov. Deweya in eden za Harolda Stassena.

LIDICE OBSOJAJO POBEGLEGA MAJORJA

PRAGA, 25. maja. — Ljudski odbor znanega mučeniškega češkoslovaškega mesta Lidice je naznanil, da je eden od preživelih prebivalcev mesta pobegnil s svojo angleško ženo iz dežele.

Odbor je izjavil, da pobegli bivši major Joseph Horak "nima nič skupnega z nami in nima pravice, da bi v inozemstvu govoril v imenu Lidic."

Jugoslovani pravijo, da je polk. Stratton ščitil Mangovića

BEOGRAD, 24. maja—Predstavnik jugoslovanske vlade je ponovil obtožbe, da so lieut. polkovnik Chester M. Stratton, pomožni vojaški atašej pri ameriški ambasadi v Beogradu, in drugi uradniki ambasade skrivali Ilijo Mangovića, bivšega četnika, ki je preteklega ponedeljka bil obsojen na smrt, ker je za časa vojne umoril večje število partizanov.

Izjava predstavnika jugoslovanske vlade je bila odgovor na zahtevo ameriške ambasade, da se iz časopisov odstrani napade na ambasado, odnosno poročila, ki so Mangovića povezala s posameznimi uradniki ambasade.

Predstavnik je rekel, da se je na obravnavi ugotovilo, da so polkovnik Stratton in ostali uradniki skrivali Mangovića, čeprav so vedeli, da ne poseduje potrebnih legalnih dokumentov za ugotovitev njegove identitete. Kot pravi predstavnik, Mangović ni imel živežnih nakaznic, ampak ga je hranil Stratton. Pri svojih zvezah s četniki pa se je poslužil imena "Jovanović."

HOFFMAN BO PRIČAL GLEDE POMOČI ANGLIJI

WASHINGTON, 25. maja.— Načelnik Obnovitvenega programa za zapadno Evropo Paul G. Hoffman je bil danes povabljen pred senatni odbor za določanje izdatkov, da pove, dali ameriška pomoč omogoča Angliji pošiljanje orožje arabskim državam, ki so napadle Žide.

Izboljšanje zrakoplovišča

Mestni vladi je bil včeraj predložen načrt za izgradnjo novega modernega upravnega poslopja na mestnem zrakoplovišču, ki bi stalo $4,500,000. Rečeno je, da bi se poslopje v teku 20 let samo izplačalo.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):

For One Year—(Za eno leto)	$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev)	5.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):

For One Year—(Za eno leto)	$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	6.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

INDUSTRIJALEC ŽRTEV LOVA NA ČAROVNICE

Clevelandski "Plain Dealer" od pretekle nedelje je priobčil uredniški komentar v zvezi z resignacijo John C. Virdena, načelnika urada za industrijsko kooperacijo v trgovinskem oddelku, v katerem komentarju obsoja "graje vredni lov na čarovnice" nekaterih kongresnikov.

Da bo zadeva jasna, jo bomo na kratko ponovili. Industrijalec John C. Virden je položil resignacijo, ker je republikanski kongresnik Richard L. Crawford iz Michigana, obelodanil pismo, naslovljeno na trgovinskega tajnika Charlesa Sawyerja, v katerem je zahteval, da se pozove Virdena, naj poda ostavko.

Razlog za to zahtevo je, ker je hčerka tega industrijalca Euphenija pred nekaj meseci sprejela službo v uradu sovjetske časnikarske agencije "Tass" v Washingtonu.

"Plain Dealer" seveda obžaluje, da se je Euphenija ogrela za ideologijo, ki jo njen oče odločno zavrača, toda obenem obsoja "sramotno početje" kongresnika Crawforda, ki je zgolj na ti podlagi sorodstva naslovil trgovinskemu tajniku omenjeno zahtevo.

Značilno je, da se "Plain Dealer" ne peča tako pogosto z "lovom na čarovnice," ki je v tesni zvezi s takozvano "rdečo histerijo." Pri tej zadevi pa odprto prizna, da je postal Virden žrtev prav tega "lova na čarovnice," vsled katerega so postali žrtve mnogi progresivno misleči državljani. Še nam je v spominu, da se je lani ob priliki imenovanja Davida Lilienthala za načelnika urada za raziskovanje atomske energije, pripetilo nekaj podobnega. Tudi Lilienthala so nekateri zvezni poslanci in senatorji obtožili, da mu ni zaupati tega odgovornega mesta, ker da sta njegova starša prišla iz Češkoslovaške. "Češkoslovaška se pa nahaja pod sovjetskim vplivom," so argumentirali lovci na čarovnice, "in je potemtakem Lilienthal v nekem, čeprav oddaljenem sorodstvu s sovjetsko nevarnostjo." (Kot znano so nazadnjaški kongresniki in senatorji bili mnenja, da se je Češkoslovaška nahajala pod sovjetskim vplivom še predno je preteklega februarja prišlo do neuspelega "puča" desničarskih elementov.)

Mogoče je pri svojem komentarju "Plain Dealer" iz kakšnih drugih vzrokov obžaloval nesrečno usodo tega industrijalca, ki se je odprto odrekel svoji hčerki in obsodil "ateizem in marksizem," pod katerih vpliv, da je padla njegova hčerka. Dejstvo pa ostane, da je tega "lova na čarovnice" vsak dan več in da progresivno misleči državljani nikakor niso pred njim varni. Reakcionarni kongresniki bodo vedno našli dovolj argumentov, da podprejo svoje obtožbe proti posameznim državljanom na podlagi takšnega pojmovanja "lojalnosti," po katerem so posamezniki odgovorni za dejanja svojih sinov in hčera, ali pa za okolnost, da je njihova stare matere mati prišla iz Češkoslovaške.

Z naše strani sicer niti najmanj ne dvomimo, da je Virden v vsakem oziru "ugleda in spoštovanja vreden državljan." Kar se pa tiče njegove hčerke je brez dvoma odgovorna za svoja lastna dejanja in sama najbolj ve, kako je in kaj. Saj končno to ni prvi slučaj, da so se posebno mladi Američani in Američanke navdušili za sovjetski sistem. Par takšnih primerov so poročali sami ameriški časopisi. Namesto, da bi se vrnili v Ameriko so rajši ostali v Rusiji in začeli obsojati "kapitalistični sistem, ki da je odgovoren za rdečo histerijo in grozi z novo imperialistično vojno." Fakt pa ostane, da se kaj radi naši kongresniki in časopisi kot obsedeni oprijemljejo neumnih in nelogičnih argumentov, da bi resničnim progresivcem zamašili usta. Žrtev tega "lova na čarovnice" in te rdeče histerije žal ni samo Virden, ampak je število teh žrtev čedalje večje. Saj je končno sama Mundtova zakonska predloga najbolj zgovoren dokaz, kam lahko take nevarne in popolnoma neutemeljene obtožbe dovedejo celo našo deželo.

(V predvčerajšnjem, odnosno včerajšnjem uredniškem članku "Dr. Krek poučuje ameriške Slovence" je napačno navedeno, da je dr. Krek kot "minister v vladi dr. Stojadinoviča" glasoval za pakt s Hitlerjem. Točno pa je, da je dr. Krek kot "minister v vladi Cvetkovič-Mačeka" glasoval za ta pakt. Slednja vlada, ki jo je jugoslovansko ljudstvo strmoglavilo 27. marca 1941, je namreč odgovorna za to sramotno dejanje. Prosimo čitatelje, da ta popravek blagohotno vpoštevajo. — Urednik.)

ZLOČIN IN KAZEN

(Spodaj priobčamo dva zelo zanimiva in aktualna članka o razmerah v Sloveniji za časa herojske osvobodilne vojne, ki so jo partizani vodili proti nacističnim in fašističnim okupatorjem ter proti domačim kolaboratorjem.

Članka sta ponatisnjena iz "Enakopravnosti" od 2. in 3. aprila leta 1943, ko je urednik bil znani žurnalist Anton Šabec. V prvem delu članka se Šabec ukvarja z analizo dogodkov v Sloveniji, ki so dovedli do umora slovenskega kvislinga dr. Marka Natlačena, poslednjega bana Dravske banovine. Obenem pa neusmiljeno biča tako zvano "starejšo generacijo" slovenskih klerikalcev. S presenetljivo dalekovidnostjo se je Šabec spravil tudi nad dr. Miho Kreka, sedanjega pomožnega urednika pri A. D. in bivšega člana raznih jugoslovanskih vlad.

Z naše strani pripomnimo še to, da se z vsemi Šabčevimi mislimi in ugotovitvami v tem članku, ki je bil priobčen pod naslovom "Še o razmerah v Sloveniji," ne moremo docela in brez pridržkov strinjati. Času primerno pa smo spremenili samo naslov, katerega smo si izposodili od velikega ruskega pisatelja Dostojevskega. Upamo, da se bo s to malo spremembo strinjal tudi avtor članka g. Anton Šabec, kajti s tem ni popolnoma nič prizadeta izvrstna vsebina samega članka. Celo podčrtani stavki so v ponatisu ostali nespremenjeni, namreč poudarjeni tako kot jih je v originalu poudaril sam Šabec. Op. ured.)

I.

Naši uvodniki o razmerah v Sloveniji so vzbudili v vseh krogih veliko zanimanje, ker se člankom pozna na prvi pogled verodostojen vir. Te dni smo zopet prejeli od vplivne osebe, ki se je nahajala še nedavno v naši nesrečni domovini, nadaljne verodostojne podatke o položaju v Sloveniji. Evo jih:

Dr. Marko Natlačen, bivši poslednji ban dravske banovine, je mrtev. Padel je kot žrtev slovenske "Osvobodilne fronte", ki ga je že lani obsodila na smrt in tudi atentat nanj je bil že lani poizkušen, toda tedaj brez rezultata. Od tedaj se je dr. Natlačen zelo varoval; bil je zelo zaščiten in le težko so prišli do njega ljudje, in še to le najbližji in najožji. Dne 5. oktobra sta prišla k njemu dva duhovnika in tajnik jima je dovolil vstop. Ko sta vstopila, sta izstrelila nanj več strelov iz revolverja ter izginila. Seveda to nista bila duhovnika, temveč preoblečena člana Osvobodilne fronte.

Kakor je razvidno iz tega tragičnega dogodka, se odigravajo sedaj v Sloveniji težke notranje borbe. Narod se bori proti okupatorjem, toda istočasno se vršijo medsebojni obračuni; v glavnem se obračun vrši med starejšo in mlajšo generacijo. Mlajši so združeni v Osvobodilni fronti in smatrajo starejši kot krivce ze vse zlo preteklih dvajset let, to je dobe, ki je dosegla svoj vrhunec v tragičnem porazu Jugoslavije. Mladi rod, ki je bil že rojen v Jugoslaviji ali je vsaj svojo mladost preživel v novi državi, smatra, da so Jugoslavija in vsak posamezen njen del imeli vse predpogoje za lep in uspešen razvoj. Jugoslavija bi bila mogla postati pravi paradiž v Evropi, a Slovenija — kakor tudi Srbija in Hrvatska — pravi biseri v njej, samo če bi bilo pameti in poštenja. Namesto sreče, miru, zadovoljstva in napredka — za kar so obstojali vsi predpogoji — se je država zvijala v neprestanih prepirih, notranjih borbah, korupciji, dokler se ni končno — pod udarcem sovražnika — razbila, in ne le v tem smislu, da so jo sovražniki naglo porazili, ampak tudi v tem smislu, da so se duhovi med seboj razdelili in se sedaj koljejo bratje med seboj.

Vojaški poraz, i po obliki i naglici žalosten in sramoten, povzročen po nesposobnosti vojaškega vodstva, ki je bilo skoro izključno v srbskih rokah, ter uspešen po izdajstvu dela hrvatskih oficirjev in vojakov, je porazno vplival na duše širokih plasti naroda — tako med Slovenci, kakor med Srbi, kakor med večjim delom Hrvatov. Te plasti so občutile tak poraz kot sramoto, katere niso zaslužile. Za to sramoto in škodo ter za vse nepopisno strašne posledice poraza je nekdo kriv. Kdo? — se vprašujejo množice.

Mladi v Sloveniji odgovarjajo: starejši so krivi, oni, ki so vodili in nosijo odgovornost za preteklost. Oni, ki so vedrili in oblačili v Beogradu, pa tudi v Zagrebu in tudi v Ljubljani. Zares, velikega dela zmot in grehov je brez dvoma kriv Beograd. Ali tudi Zagreb je grešil in tudi Ljubljana ni brez greha; tako govori slovenska mladina. Namesto da bi gospodje vodili zares narodno politiko, so vodili politiko strankarskih in včasih celo sebičnih interesov. Slovenci so imeli lepo in hvaležno priliko, da igrajo v srbsko-hrvatskem sporu vlogo miritelja in posredovalca. To bi bilo v interesu cele države in bi visoko dvignilo prestiž Slovencev.

Namesto tega pa sta se obe slovenski grupi — klerikalna in napredna — ponujali Beogradu, samo da bi prišli do oblasti. Kadar je ena grupa prišla do moči, te svoje moči ni izrabila, da bi s pravičnim vladanjem koristila celokupnemu slovenskemu narodu, temveč je svojo moč zlorabila, da bi koristila svoji stranki in svojim pristašem na škodo drugi grupi in svojih strankarskih nasprotnikov .

Najžalostnejši čas za Slovence v tem pogledu je bilo zadnjih šest let, ko so v Beogradu pod vodstvom nesposobnega diktatorja princa Pavla vladali režimi dr. Stojadinoviča in Cvetkoviča. **Vseh teh šest let so zastopali Slovence v vladi klerikalci; v Beogradu je bil pokojni dr. Korošec podpredsednik vlade in znan glavni svetovalec in zaupnik princa Pavla. Poleg njega je vseh šest let sedel v diktatorskih vladah današnji predsednik jugoslovanske vlade v Londonu dr. Krek kot zvesti sodelovalec Stojadinoviča (skozi 4 leta) in Cvetkoviča (skozi dve leti). Dr. Krek je tudi na seji ministrskega sveta dne 22. marca 1941 glasoval za podpisanje pakta s Hitlerjem in Mussolinijem ter Hirohitom.** In tako sta res Cvetkovič in Cincar-Markovič dne 25. marca — kakor znano podpisala na Dunaju ta pakt, za kar vali mladina v Sloveniji krivdo na klerikalce, posebno seveda na dr. Kreka.

II.

Pa preidimo nazaj k dr. Natlačenu. Ves ta čas — vseh teh šest let — je bil v Ljubljani v imenu klerikalne stranke ban dr. Marko Natlačen, ki je bil **nekronani kralj Slovenije.** Delal je, kakor se mu je poljubilo, saj sta v Beogradu dr. Korošec in dr. Krek pokrila vsako njegovo delo. Slovenski naprednjaki so smatrali, da takega preganjanja niso doživeli niti pod bivšo Avstrijo. **Naenkrat je namreč Natlačen "premestil" brez razloga nad 400 slovenskih učiteljev.** Pa ne samo učitelji, tudi profesorji, sodniki in drugi državni uradniki so frčali na vse strani, da je bilo gorje! Vsi Sokoli so bili označeni **za komuniste**, čeprav je bilo odnekdaj splošno znano, da so bili to največji narodnjaki; toda komuniste je bilo v Jugoslaviji dovoljeno ne le preganjati, temveč so imele oblasti celo dolžnost in navodilo, da jih preganjajo in zatirajo. **Poleg Sokolov so bili najbolj preganjani Primorci,** katerih je bilo v Jugoslaviji na deset-tisoče. **Cerkev v Sloveniji je v tem času po zaslugi klerikalcev, ki so imeli moč in oblast, silno obogatela.** Konkordata sicer dr. Korošec in Stojadinovič nista mogla spraviti skozi parlament, toda oni del konkordata, ki se je nanašel na vrnitev "cerkvenega zaklada cerkvi," je Korošec vseeno izpeljal tako "pod roko". Juristi so izjavili, da je bil to s pravnega stališča **navaden "švindel", toda vrednost tega zaklada znaša več sto milijonov dinarjev ter ga predstavljajo ogromni gozdni kompleksi v Triglavskem pogorju, tam, kjer se sedaj skriva največji del Osvobodilne fronte, kateri sedaj gotovo pripadajo vsi mnogoštevilni kmetje, ki so bili s Koroščevo akcijo težko poškodovani.**

Zaradi krize, ki je vladala v Jugoslaviji, je prišlo slovensko zadružništvo v težak položaj. V tem položaju so Korošec, Krek in Natlačen **vzeli z garancijo dravske banovine od države 69 milijonov in z njimi sanirali klerikalno, samo ter izključno klerikalno zadružništvo; napredne zadružništvo ni smelo biti deležno te akcije!**

Ako se obdrži v vidiku vse te in še mnoge druge podobne okolnosti, se ne bo nihče čudil, da je bil v Slovenijo odpor proti klerikalni stranki vsak dan večji in da je postal Natlačen najbolj osovražena oseba v banovini.

Posebno ogorčenje je nastopilo v Sloveniji iz razloga, ker v vladi zastopajo Slovence **samo zastopniki te klerikalne stranke s tako preteklostjo in celo isti Krek, ki je bil zvesti sluga Stojadinoviča in Cvetkoviča in ki je glasoval za podpis pakta s Hitlerjem,** in pa to, da je še potem, ko je bila Jugoslavija v vojnem stanju, hotel Natlačen igrati nekako prvo vlogo med Slovenci. Da, v tem pogledu je napravil nekaj tako velikih grehov, da mu jih Slovenci — tudi večina klerikalcev — posebno pa vsa mladina, ni mogla oprostiti. Pristal je na primer na povabilo laškega komisarja v Ljubljani, ki je bil tja poslan od Mussolinija, da postane predsednik "posvetovalnega odbora", ki je bil na službo in razpolago komisarju. Zares, težko si je misliti večjo razžalitev in ponižanje slovenskega narodnega dostojanstva, slovenske časti in ponosa. Bivši nekronani kralj Slovenije, gre za slugo fašističnemu zavojevalcu, ki je brez vsakega razloga zasedel in oskrunil našo slovensko zemljo!

Pa je napravil še večji greh! Postavil se je na čelo deputacije, **ki je šla v Rim, da se pokloni laškemu kralju in — slušajte in strmite! — celo Mussoliniju, temu krvniku in skrunitelju slovenstva, ter jim v imenu slovenskega naroda izjavil — zahvalo Slovencev za vzorno ponašanje laških oblasti v okupirani Sloveniji in pa — lojalnost! . . .**

Ta težka Natlačenova zabloda je bila prvi povod za ustvaritev Osvobodilne fronte. Posledice so bile in so še strašne: slovenski narod se je razdelil v dvoje grup: v grupo mlajših, **ki ščitijo čast in dostojanstvo slovenskega plemena proti zunanjim in notranjim sovražnikom.** Kot notranje sovražnike smatrajo grupo starejše generacije, katera nosi, po njenem mišljenju, odgovornost za vse grehe preteklih dvajset let, posebno pa zlorabo moči v zadnjih dvajsetih letih in za težke zablode, zagrešene v teku te vojne. V obeh skupinah so pristaši vseh strank, struj in mišljenj. Razlika med obema grupama je v tem, ker je v taboru mlajših **ogromna večina prebivalstva posebno kmetje, ki spadajo** v vrste proletarijata, in to so v Sloveniji intelektualci po ogromni večini. Drugo grupo, grupo starejših, tvorijo poleg nekaterih bolje situiranih ljudi raznega prepričanja ali brez njega, v glavnem stari konservativni klerikalci. Ti dajejo glavno obeležje tako zvani "Slovenski zvezi", v kateri je igral dr. Natlačen prominentno vlogo. Sovraštvo proti njemu se je raztegnilo na vse klerikalce, ki so v grupi starejših, tembolj, ker so ti klerikalci Natlačena še po njegovih strašnih zablodah — da, da, **še po njegovi vrnitvi iz Rima — izbrali za predsednika "Slovenske ljudske stranke"! !**

Zato pa Osvobodilna fronta ni nastopila samo proti njemu, ampak je poleg njega obsodila na smrt še razne druge njegove (Natlačenove) prijatelje in pristaše. Tako je padel duhovnik in vseučiliščni profesor dr. Lambert Erlich, ker je kot organizator visoko in srednje-šilske mladine povzročil, da se je od njega organizirana mladina vpisala v fašistične organizacije, dočim je ostala mladina zadela po večini puške na rame in šla v gozdove.

Umor dr. Natlačena je politični umor. O političnem umoru ima človek lahko razna stališča: eni ga odobravajo, drugi obsojajo. Toda če se ima vse gori opisano pred očmi, se temu političnemu umoru pač nihče ne more čuditi.

K odhodu Ludvika Medvešeka

Saj srečen ni,
kdor srečo vživa sam.

Cleveland, O. — Tako je zapisal naš goriški slavček Simon Gregorčič in res, čemu bi mi bila vsa sreča, če bi ne imeli nikogar, da bi jo delil znjim?

Naš prijatelj in društvenik Ludvik Medvešek se je odločil, da jesen svojega življenja prebije v naši prerojeni domovini ob strani svoje zveste žene in ostale svoje družine.

Našega Medveška bomo zelo pogrešali. Manjkalo ga bo na naših sejah. Ko se včasih duhovi razburijo, ne bo Medveška, da bi vstal in rekel: "No fantje stvar je taka" — in duhovi so se kar lepo pomirili. Pogrešali ga bomo na sejah Clevelandske federacije SNPJ društev, saj mislim, da ni zamudil niti ene. Vedno je bil pripravljen pomagati pri raznih priredbah in veselje je bilo delati z njim. Bil je prav dober zagovornik in podpornik našega mladinskega pevskega krožka. Pri svojem društvu je vedno imel dobro besedo za krožek in društvo "Naprej" je bil najboljši podpiratelj istega. Okolo Božiča ali kadar so imeli naši mali koncert, je prav potiho prišel, se malo zasmejal in pošalil, če bi mu morebiti ne dala še nekoliko vstopnic ali če bi hotela vzeti društveni prispevek za krožek. Veste, sem vprašal in naši člani so dobri, pa so dali. Za zadnji koncert je prodal 85 vstopnic, ko sem se čudila, kedaj jih je toliko prodal, se je malo nasmejal in dejal: "Se da napraviti veste, se da".

Prav tiho je vedno prihajal z njegovimi opravki, ravno tako tiho se je vselil v naša srca, da smo ga vzljubili in spoštovali in zato ne bo nikdar sam. Spominjali se ga bomo in se v mislih spraševali, je že popravil hišo, dela v vrtu, ali kdo ve, če ne prodaja pivskih listkov ali kakih vstopnic?

Ravno tako ne bo sam v ponedeljek 31. maja v S. N. Domu, ko se zberemo njegovi številni prijatelji, da se še enkrat prav prijateljsko pogovorimo in se mu posmejemo mi, da za ta njegov prijateljski sestanek ni prodal niti ene vstopnice.

Želimo Vam srečno pot in bodite iskreno pozdravljeni!

J. Tratnik.

Novice iz Jugoslavije

Razmah kulturnega življenja v Istriji

Nad 400 slovenskih, hrvatskih in italijanskih učiteljev iz Istre se je zbralo v Iželi, kjer so razpravljali o šolskih problemih, nalogah šole ter učiteljev in o delu ljudske oblasti na področju istrskega šolstva. Pokazalo se je, da se istrsko kulturno življenje prebuja k novemu razmahu. Pri Kopru deluje posebna pomorska akademija, v Portorožu gimnazija in učiteljišče. V Ižoli, Bujah in Piranu so bile ustanovljene razne strokovne in trgovske šole, razen tega še več pevovodskih tečajev. Za pomoč revnim dijakom skrbi Dijaška matica, partizanskim sirotam pa mladinski domovi. Prosvetno življenje je zajelo najširše istrske ljudske plasti, saj je bilo doslej ustanovljenih 30 slovenskih, 23 hrvatskih in 16 italijanskih prosvetnih društev. Istra kaže vzgled vzorno urejenega slovensko-hrvatskega ter italijanskega kulturno prosvetnega delovanja.

Življenski standard se vzpenja navzgor

Preteklo leto je bil izpolnjen načrt proizvodnje z 106%. Ob primerjavi z letom 1947 bo letošnja industrijska proizvodnja zvišana za 61%. Posledica tega uspeha bo, da bo narodni dohodek v primeri z lanskim stanjem narastel za 44.4%, blagovni promet za 32%, investicijska dela pa celo za 73%. Investicija v znesku 66.6 milijard dinarjev napram lanskim 37.7 milijardam omogočajo gradnjo novih tovaren, hidrocentral in prometnih sredstev, pa tudi izboljšanje sedanje tehnične proizvodnje ter nabavo novih strojev. Primeren delež investicij pojde za delavska stanovanja, šole, zdravstvene in druge ustanove. Te možnosti za razvoj proizvodnje so zagotovljene zaradi globokih revolucionarnih, družbeno gospodarskih sprememb, ki jih je uveljavila nova Jugoslavija. Takšni uspehi v proizvodnji pa zagotavljajo hkrati tudi dviganje življenskega in kulturnega standarda ljudskih množic. Tukaj gre za sredstva tako imenovane široke potrošnje, živila, obleko, obutev ter vse ostale stanovanjske, zdravstvene, prosvetne in kulturne potrebe. 56.2% narodnega dohodka pojde za to široko potrošnjo. Trdne postavke, ki se nanašajo na prehrano, obleko, obutev, kurjavo, higienske in zdravstvene prilike, kažejo v primeri s stanjem v letu 1939 povišek za 7%. Ta odstotek priča o uspešnih prizadevanjih ljudske oblasti v novi Jugoslaviji po izboljšanju življenskih prilik, ki zajema najširše množice delovnega ljudstva in ki poteka z ustvarjalno močjo lastnih sredstev. Hkrati pa izpodbijajo ti uspehi podlago vsem klevetam, ki jih razširjajo reakcijonarni krogi o razmerah v novi Jugoslaviji.

Pomembna delovna zmaga črnogorskega naroda

Dne 1. maja je bilo izročenih prometu prvih šest kilometrov železniške proge Nikšič-Titograd in sicer od postaje Nikšič do izhodne strani prekopa Budoš. Ta prekop predstavlja najtežji objekt na vsej progi. Požrtvovalnost minerjev je omogočila, da je bil ta prekop prebit 11 dni pred rokom in 6 dni pred izrečeno obvezo. To pomeni uspeh ni samo stvar graditeljev, ampak izraža hkrati tudi pohvalo vsemu črnogorskemu ljudstvu,ki najživahneje in najbolj prizadevno sodeluje pri izgradnji tega objekta, ki je največji v Črnogori v drugem letu petletke. Železniška proga Nikšič-Titograd je zagotovilo gospodarske krepitve Črne gore ter njenega delovnega ljudstva.

M. Iljin:

PRIRODA IN LJUDJE

(nadaljevanje)

TRETJA POVEST

DOMOVINA ŽITA

Mobilizacija rastlin

Prišel je gospodar. Takoj je začel urejati svoj dom. Vsa dežela je bila opustošena od vojne, lakote in tifusa. Po glavnih ulicah Leningrada je rasla trava. Na železnicah se je pogosto dogajalo, da so vlaki obtičali, se iztirili, zgoreli. Med vojno so polja na gosto prerasli plevel, stepna trava in osat. V tovarnah je prevlekla stroje debela skorja rje.

Dela je bilo čez glavo.

Treba je bilo obnoviti na pol razrušene tovarne, mesta in železnice ,treba je bilo preorati in posejati neobdelana polja.

A ni šlo samo za popravo starega poslopja.

Treba ga je bilo na novo prezidati.

Kadar prebiraš stare časnike, se čudiš daljnovidnosti ljudi, ki so si upali sestavljati elektrifikacijski načrt za vso deželo v času, ko sta bila Leningrad in Moskva po cele tedne brez luči.

A koliko smelost je bila v tem, da so skoraj takoj po državljanski vojni začeli obnavljati polja in naložili sovjetskim učenjakom izredno težavno nalogo: mobilizirati rastline vsega sveta!

Stoletja so sejali ruski kmetje po poljih brez izbire: plevel skupaj z žitom, okužena semena skupaj z zdravimi, manjvredna skupaj z dobrimi, taka, ki so prikladna za neka tla, skupaj s takimi, ki so prikladna za drugačna tla.

Na enem in istem polju je raslo po 15 različnih vrst rži ali pšenice in nikomur ni bilo mar, da ena vrsta ne prenaša vročine, druga pa mraza ne, ali da je potrebna tej vrsti dolga pomlad, drugi pa kratka.

Sejali so tjavendan. In taki setvi je sledila borna žetev — klasje je bilo revno, prazno.

Med vojno pa so polja popolnoma zanemarili.

Treba jih je bilo obnoviti in poseliti z novimi vrstami rastlin, z dobrimi, zdravimi in za tla ter podnebje prikladnimi vrstami.

In tedaj je sklenila Sovjetska vlada kratko in malo mobilizirati rastline vse zemeljske krogle. Vsepovsod, v vse kraje sveta je poslala ekspedicije nabirat armade najboljših, izbranih rastlin, ki naj bi služile sovjetski deželi.

Živa zbirka

Mobilizacije rastlin so izvedli tudi že prej, v drugih deželah.

Prva dežela, ki je izvedla tako mobilizacijo, so bile Zadinjene države.

Poljedelsko ministrstvo Zedinjenih držav je razposlalo svoje raziskovalce po vsem svetu. Menda ni dežele, ki je ne bi bili obiskali. S svojih potovanj so prinesli domov sto tisoč rastlin. Med njimi so bili: kaktusi brez bodic iz Argentine, breskve iz Kitajske, katerih sad je imel teže pol kilograma, divje lubenice iz puščave Kalahare, palme iz Brazilije, ki dajejo okusno maslo, silno redka rastlina iz Siama, iz katerega se pridobiva zdravilo za strašno belezen—gobavost.

In še mnogo drugih redkih in čudovitih rastlin so prinesli raziskovalci v Washington.

Tako so sestavili velikansko zbirko. Toda to ni bila mrtva muzejska zbirka, herbarji s posušenimi travami, ampak živa, cvetoča zbirka, polna moči.

Iz tisočev rastlin te zbirke so se razvili gozdiči, polja in vrtovi. Danes so v Zedinjenih državah skoraj prav vse kulturne rastline-tujezemke. Na ameriških poljih raste pšenica iz Ukrajine, ječmen iz Male Azije, riž iz otoka Formoze, sudanska trava iz Afrike. V parkih, vrtovih in gajih cveto grmiči iz Kitajske in dateljnove palme iz Sahare.

V Ameriki so skoraj vsi ljudje—potomci priseljencev iz drugih dežel. Prav tako so tudi rastline v Ameriki potomke priseljenk. Niti brazilska kava ni po rodu iz Brazilije, marveč iz Afrike. Domačink med ameriškimi rastlinami ni tako mnogo. Naznamenitejše so krompir, bombaževec in koruza.

Preroške razpredelnice

Sovjetski raziskovalci so se lahko marsičesa naučili od ameriških. Toda učiti so se morali razumno, ne slepo.

Kako so iskali Američani?

Obiskali so vse dežele, kamor so lahko prišli, in vzeli s seboj vse rastline, ki so jih videli.

Sovjetski raziskovalci so sklenili iskati drugače. Imeli so le malo časa in sredstev; morali so torej v prav kratkem času zbrati rastlinsko bogastvo našega planeta.

Zato so morali vnaprej vedeti, kaj naj iščejo in kje naj iščejo. Še pred odhodom iz Leningrada in Moskve so morali točno oznamenovati na zemljevidu, kam je treba iti po najboljšo pšenico, kam po najboljši krompir, kam po najboljši bombaževec in kam po najboljšo trto.

A kako je bilo mogoče vedeti vnaprej, kje so rastline, ki še niso bile odkrite?

Na pomoč jim je prišla znanost. Znanost je izkušena prerokinja. Dogajalo se je, da je astronom vnaprej določil mesto v vesoljstvu, kje mora biti neki planet, in da so ga potem šele drugi astronomi odkrili, ulovili v zvezdogled. Dogajalo se je, da je kemik vnaprej opisal neznano kovino, ki so jo potem našli drugi kemiki. Kemik Mendelejev je razvrstil vse kemične prvine v posebno razpredelnico. V tej razpredelnici je bilo nekaj praznih mest. Ta mesta so sedaj skoraj vsa napolnjena. A Mendelejev je že vnaprej napovedal, da bodo prazne prostorčke v njegovi razpredelnici zavzele nove prvine. Rekel je na primer, da mora biti v razpredelnici poleg cinka neka kovina, ki je podobna aluminiju, ki ima gostoto 5.9 ter taka in taka svojstva.

Pretekla so štiri leta in po vsem svetu je šla novica: našli so kovino, ki je podobna aluminju. Njena gostota je bila natančno taka, kakor jo je napovedal Mendelejev, namreč 5.9. To kovino so imenovali galij.

Na osnovi svoje razpredelnice s katero so vnaprej določili obstoječe, a še neodkrite kemične prvine.

Ali ne bi bilo mogoče tudi rastline razvrstiti v takšno razpredelnico? Da. To se je že zgodilo.

Dolga stoletja so učenjaki marljivo zbirali rastline v zbirke in herbarije, proučevali njihove oblike, risali njihove liste, vejice, plodove, cvetove, stebla, korenine, jim dajali imena in sestavljali zanje sezname ter inventarje. Natančno so orisali barvo vsakega cveta, obliko semena, ustroj lista, višino stebla, zapisovali vse mogoče podrobnosti: ali je plod gol ali odet, ali so na zrnu lise in pege ali jih ni.

To delo so opravljali učenjaki za zalogo, za prihodnost. Niso natančno vedeli ,ali bodo kdaj njihovi podrobni zapiski prišli prav in zakaj bodo prišli prav, ali bodo kdaj komu potrebne vse te zarezke, pegice in vlakenca. V knjižnicah so se kakor plasti premoga kopičile debele knjige in atlasi, tako veliki, da pokrijejo vso mizo. Končno pa je le prišel dan, ko je bilo treba spraviti na dan te zaklade, ki jih je bila nakopičila znanost, in jih prisilila, da delajo za nas, kakor kopljemo premog zato, da dela za nas.

Akademik Vavilov je razvrstil v razpredelnice sto in sto vrtnih in poljskih rastlin. Za vsako rastlinsko družino je sestavil posebno razpredelnico, ki upošteva vse značilnosti posameznih rastlin. Kakor v razpredelnici Mendelejeva, je bilo tudi v tej razpredelnici nekaj praznih mest, to je mest za rastline, ki jih botaniki še niso odkrili.

Iz razpredelnic je razvidno, kakšne rastline je mogoče najti in kakšnih ni mogoče najti. Modre vrtnice na primer ni nikjer v prirodi, kajti zanjo v razpredelnici ni prostora. A graha z rumenimi cveti in fižola z rdečimi še nismo našli, morata pa nekje biti in ju moramo najti. Zanju sta v razpredelnici prazni mesti, kakor so pri mizi prazni prostori za goste, ki so se zakasnili.

Oglejmo si zadevo natančneje! Na posamezni razpredelnici je cela rastlinska družina. Na tej razpredelnici je na primer grah z vsem svojim sorodstvom; tu je grašek, fižol, soja, grašica, detelja, nemška detelja itd.

Nekatere med temi rastlinami imajo tudi podvrsto z rumenimi cvetovi. V razpredelnici so v stolp z nadpisom "rumena barva cveta" križci pri grašici, grašku, nemški detelji in detelji. Pri grahu pa križca ni, v stolpcu je prazno mesto. To mesto bo popolnjeno, ko najdemo podvrsto graha z rumenimi cveti. Če so pri njegovih sorodnikih podvrste z rumenimi cveti., jo moramo najti tudi pri njem.

Drugače je z vrtnico. Med njenimi sorodniki ni podvrst z modrimi cvetovi. Takega pojava ni nikjer v njihovem rodu. Zato učenjaki ne iščejo modre vrtnice.

Toda za poljedelca ni tako važno, ali je cvet kake rastline rdeč ali moder.

So važnejša svojstva: ali prenaša rastlina mraz ali ne, ali daje obilen ali boren plod,, ali dobro prenaša sušo ali slabo.

Ta svojstva predvsem zanimajo raziskovalce, lovce na rastline.

(Dalje prihodnjič)

Dr. Marjan Brecelj podpredsednik vlade

Dr. Marjan Brecelj je bil rojen 23. aprila 1909 v Gorici. Ker je bila družina Brecljevih narodno zavedna, so jo fašisti preganjali, a očeta tovariša Marjana — dr. Ant. Breclja so zaprli in kasneje z vso družino pregnali iz Gorice. Tovariš Marjan Brecelj je v Ljubljani študiral srednjo šolo in dokončal pravo. Kot študent se je udejstvoval v katoliških akademskih organizacijah. S krščanskimi socialisti je sodeloval pri Jugoslovanski strokovni zvezi, kjer je bil nekaj časa tajnik. V stari Jugoslaviji se je od leta 1935 javno udeleževal političnega življenja na strani opozicije. Aktivno je sodeloval v državnozborskih volitvah leta 1938, v katerih so se v okviru Ljudske fronte združili krščanski socialisti s komunisti. Po kapitulaciji stare Jugoslavije, ko se je vrnil iz vojske, se je takoj kot zastopnik skupine krščanskih socialistov pridružil Osvobodilni fronti. Po ustanovitvi Glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet koncem junija je postal član tega poveljstva. V tem svojstvu je kasneje kot referent za zdravstvo v Glavnem štabu ostal do konca leta 1942. V času od spomladi leta 1941 do konca maja 1942 je svoje vojaške funkcije posvetil tudi delu za izgradnjo organizacijske mreže OF v Ljubljani in na podeželju. Od decembra 1941 je delal ilegalno v Ljubljani, julija 1942 pa je odšel v partizane. Že od začetka je bil član IOOF, nato pa je njegov organizacijski sekretar. Na zboru v Kočevju je bil izvoljen v Predsedstvo SNOS-a in za slovenskega delegata za zasedanje AVNOJ-a v Jajcu. Dne 5. maja je bil postavljen za podpredsednika vlade LR Slovenije. Na kongresu OF je bil izvoljen v sekretariat OF, na kongresu Ljudske fronte v Beogradu pa v Izvršni odbor Ljudske fronte. Tovariš Dr. Marjan Brecelj je zelo priljubljen med našim ljudstvom, ki zna ceniti velike zasluge, ki jim ima za razvoj Osvoboditelne fronte.

Napredni slovenski časopisi v Ameriki zagovarjajo interese našega delavca. Brez podpore napredne in zavedne javnosti bi njih obstoj ne bil mogoč. Pripevajte tudi sedaj za njih obrambo!

ITS POSSIBLE WITH PAINT by Ray Hookway*

GLAMOUR SALVAGE

Betty James, left, and Irene Cooper, chorus girls in the famous Copacabana night club in New York City, smile their approval at the conscientious salvage that is constantly practiced in the restaurant's kitchen. Used cooking fat is still needed, says the Department of Agriculture, to ease world shortages of fats and oils.

JE NA RADIJU

Ta pretresljiva storija iz zgodovine, romance, osebnosti in krajev države Ohio je za vaš užitek na radiju tri večere vsak teden. Vsako poglavje OHIO STORY je predstavljeno v dramatični obliki po skupini talentiranih igralcev in godbenikov.

PONEDELJEK, SREDA

IN PETEK

OB 6.30 ZVEČER

WTAM

CLEVELAND

THE OHIO BELL TELEPHONE COMPANY

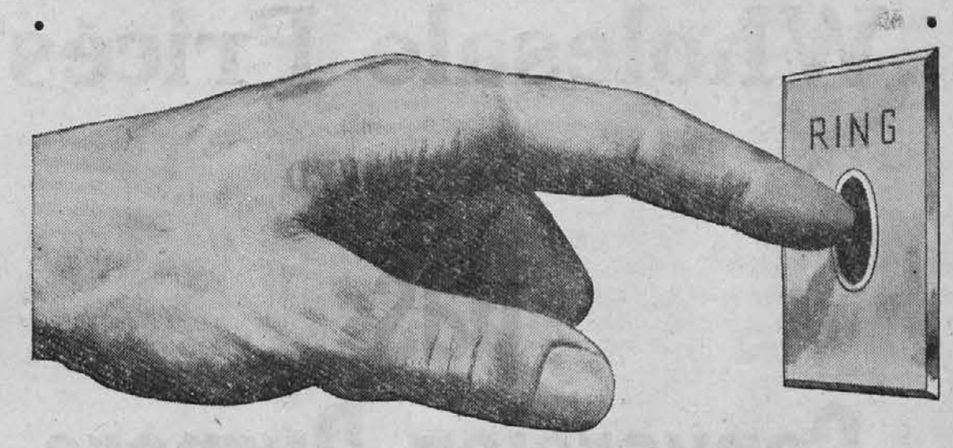

Its for you!

SOMETIME in the very near future, a finger will press your doorbell.

The ring will be for you, in more than one sense of the word.

For the doorbell ringer will be a volunteer representative of the U.S. Treasury, aiding the Security Drive to increase automatic buying of U.S. Security Bonds.

For *your* future, for *your* security, he will urge you to sign up for one of the two painless, easy, and systematic plans for putting part of your income—*regularly*—into U.S. Security Bonds.

One is the Payroll Savings Plan, for people on wages or salary. The other is the Bond-A-Month Plan, for those not on payrolls but who have a checking account in a bank.

In all fairness to yourself, you should welcome this man . . . and listen to him well. He is offering you peace of mind—the peace of mind that can only come from regular saving for the needs and wants of the future.

BUY U.S. SECURITY BONDS

AMERICA'S SECURITY IS YOUR SECURITY!

ENAKOPRAVNOST

This is an official U. S. Treasury advertisement—prepared under auspices of Treasury Department and Advertising Council.

MIHAIL ŠOLOHOV

TIHI DON

PRVA KNJIGA

(Nadaljevanje)

Huzarji se medejo v svojih razlomljenih vrstah in se obračajo nazaj. Pred mojimi očmi je stotnik Černecov zabodel nemškega huzarja. Videl sem, kako je neki kozak iz šeste stotnije dohitel Nemca, pobesnel in zamahnil po njegovem konju. Sablja mu je odletela in od nje je zabingljala cunjasta koža . . Ne, to je nedoumno! Za to nimam besede! Potem ko smo se vrnili od ondod, sem videl obraz Černecova — zbrani, umirjeno veseli obraz — kakor da sedi pri marjašu, ne pa v sedlu, potem ko je ubil človeka. Stotnik Černecov bo še daleč prišel. Sposoben dečko!

4. septembra.

Počivamo. Na bojišču se pomika četrta divizija drugega korpusa. Nastanjeni smo v mestecu Kobilino. Davi so skozi mestece prišli v pospešenem pohodu oddelki enajste konjeniške divizije in uralski kozaki. Na zahodu divjajo boji. Nenehoma grmi. Po južini sem odšel v lazaret. Ravno so pripeljali transport ranjenih. Bolničarji so se smejali, ko so iztovarjali enega izmed voz na štirih kolesih. Stopil sem k njim. Visok, kozav vojak je ječe in smeje se sestopal z bolničarjevo pomočjo. "Vidiš, kozak, — spregovori in se obrne proti meni, graha so mi nasuli v zadnjico. Štiri karteče sem dobil." Bolničar poizveduje: "Ali se ti je za hrbtom razletel izstrelek?" — "Kako neki za hrbtom, s hrbtom sem namreč napredoval." Iz bajte je prišla sestra usmiljenka. Ozrl sem se vanjo in trepetanje me je prisililo, da sem se naslonil na voz. Nenavadno je podobna Jelizaveti. — Taiste oči, oblika obraza, nos, lasje. Celo glas je podoben. Ali pa se mi le tako zdi? Morebiti bom zdaj v vsaki ženski našel podobnost z njo.

5. septembra.

Štiri in dvajset ur smo pasli konje na pašnikih, zdaj pa spet tjakaj. Telesno sem ubit. Trobač trobi za sedlanje. Zdajle bi z naslado sprožil vanj, vem! . ."

Stotnijski poveljnik je poslal Grigorija Melehova iskat zvezo s polkovnim poveljništvom. Ko je Grigorij jezdil skoz kraje nedavnih bitk, je ob sami veliki cesti zagledal ubitega kozaka. Ta je prižemal belolaso glavo k tlaku velike ceste, razritemu od konjskih kopit, in negibno ležal. Grigorij je razjahal, si zatisnil nos (od trupla je zaudarjalo po gostosladkobnem mrliškem zadahu) in ga preiskal. V hlačnem žepu je našel tale zapisnik, konček tintnega svinčnika in denarnico. Odpel mu je pas za naboje in se bežno ozrl v bledični, vlažni obraz, ki se je že začel razkrajati. Na sencih in ob nosnem korenu se je solzil, na poševno vzbočenih obrveh in na togo nagubančenem, zamišljenem čelu pa se je temnil prah kakor črn žamet.

Grigorij je ubitemu pokril obraz z batistovim robcem, najdenim v njegovem žepu, in odjezdil proti poveljstvu, ne da bi se dosti oziral nazaj. Knjižico je izročil na poveljništvu pisarjem, ti pa so jo v gruči prebrali in se nasmejali tujemu, kratkemu življenju in njegovim pozemeljskim strastem.

12

Ko je enajsta konjeniška divizija v boju zavzela Lešnjuv, je krenila čez Stanislavčik, Radzivilovo, Brodi in se petnajstega avgusta utaborila blizu mesta Kamenka-Strumilovo. Za njo je šla armada; pehotni oddelki so se zbirali na odločilnih strategičnih točkah, na križiščih so se kopičila poveljstva in prateži. Od Baltika nizdol se je raztezalo bojišče kakor mrtvaški bič. V poveljeništvih so izdelovali načrte za mogočne napade, nad zemljevidi so sloneli generali, sli so tekali in raznašali bojne zapovedi, sto tisoči vojakov so šli v smrt . . .

Ogledniki so sporočali, da se zgrinjajo proti mestu nočni nasprotnikovi konjeniški oddelki. V gozdičih ob cestah so se vnemale praske, kozaški odredi so pogosto trčili ob sovražna izvidniška krdela.

Grigorij Melehov je vse dni po tistem, ko se je poslovil od brata, poskušal, a ni mogel v sebi najti prave opore, da bi pregnal bolno razglabljanje in dobil spet prejšnje duševno ravnovesje. Z zadnjo okrepitvenó stotnijo so dopolnili polk s tretjim letnikom rezervistov. Eden izmed njih, kozak iz kazanskega okraja, Aleksej Urjupin, je prišel z Grigorijem v isti vod. Urjupin je bil visok, upognjen, s štrlečo spodnjo čeljustjo in po kalmiško spletenimi brki; vesele, neustrašene oči so se mu večno smejale, ne glede na leta se mu je svetila pleša, samo na obeh plateh gole, šiškasto izbočene čepinje mu je rasel pas redkih plavih las. Takoj prvi dan so mu kozaki pritaknili vzdevek "Čopasti". Pod Brodi je polk po bitki počival štiri in dvajset ur. Grigorij je bil s Čopastim v isti hiši. Zapletla sta se v pomenek.

— Ti, Melehov, si čudno bledičen.

— Kako bledičen? — Grigorij se je namrgodil.

— Slabičen, kakor bolan, — je pojasnil Čopasti. Ob jaslih sta krmila konje, kadila in se naslanjala na mahovnato, preperelo ograjico. Po cesti so v štiristopih šli huzarji, pod plotovi so ležali nepokopani mrliči (ko so podili Avstrijce, so se po predmestnih ulicah vnemale bitke), čedast dim se je dvigal izpod razvalin požgane sinagoge. Mesto je v tej predvečerni, s čudovitimi barvami obdarjeni uri kazalo strahotne ruševine in opustošeno praznoto.

— Zdrav sem, — Grigorij je izpljunil, ne da bi pogledal Čopastega.

— Lažeš! Vidim.

— Kaj vidiš?

— Se bojiš, kuga? Smrti se bojiš?

— Tepec, — je zaničljivo dejal Grigorij, se namrščil in si ogledoval nohte.

— Povej: si ubil človeka? — je trdoglavil Čopasti in preiskujoče opazoval Grigorijev obraz.

— Ubil. No?

— Duša zdihuje?

— Zdi-hu-je? — se je nasmehnil Grigorij.

Čopasti je potegnil sabljo iz nožnic.

— Naj ti glavo odbijem?

— In?

— Ubijam in ne vzdihujem — ne poznam sočutja! — Oči Čopastega so se smejale in Grigorij je po glasu in po okrutnem planju nozdrvi spoznal, da govori resno.

— Divji si in čuden, — je dejal Grigorij in se pazljivo zazrl Čopastemu v obraz.

— Ti imaš mehko srce. A baklanovsko roko poznaš? Poglej!

Čopasti si je izbral priletno brezo, raztočo na vrtu, odšel naravnost proti njej, pripognjen in mereč z očmi. Dolge, mišičaste, v sklepih nesorazmerno debele roke so mu visele negibno.

— Poglej!

Počasi je dvignil sabljo, počenil in hipoma s strašno močjo zamahnil od strani. Brezica, presekana dva komolca od tal, je padla, z vejami oplazila prazne okvire okna in oprasnila steno hiše.

— Si videl? Uči se. Baklanov je bil ataman, si slišal? Imel je sabljo, z živim srebrom zalito po robeh; dvigniti jo je bilo težko, a če je zamahnil, je presekal konja na dvoje. Vidiš!

Grigorij dolgo ni mogel dojeti zapletene tehnike udarca.

— Močan si, a zamahniti ne znaš. Vidiš, kako je treba, — je učil Čopasti in njegova sablja je v poševnem zamahu z neznansko močjo zadela merek.

— Človeka mahni brez strahu. Mehak je, človek, kakor testo, — je poučeval Čopasti in se smejal z očmi. — Nič ne premišljuj, kaj in kako. Ti si kozak, tvoja naloga je udariti, ne da bi spraševal. V boju ubiti sovražnika je sveto opravilo. Za vsakega ubitega ti Bog odpusti greh, ravno tako kakor za kačo. Živali ne smeš brez potrebe pobijati — telička, postavim, ali kaj takega — človeka pa uniči. Ostuden je, človek . . . Nečist, smrdi na zemlji, živi kakor strupena goba.

Ko mu je Grigorij ugovarjal, je zavihal nos in trmasto umolknil.

Grigorij je z začudenjem ugotovil, da se Čopastega vsi konji brez izjeme plaše. Kadar je prišel k jaslim, so konji zastrigli z ušesi, se nabili na kup, kakor da se jim je približala zverina, ne pa človek. Pod Stanislavčikom je morala stotnija, napredujoča po gozdnatem in močvirnem predelu, razjahati. Konjevodci so prevzeli konje in odšli v dolinico, v zavetje. Čopasti je bil tudi določen za konjevodca, pa je odločno odklonil.

— Urjupin, kaj se pa izvijaš, svinjski sesec? Zakaj ne vzameš konj? — se je zadrl nanj vodni častnik.

— Bojijo se me. Bog mi je priča, — se je priveril ta in prikril večni nasmešek v očeh.

Nikoli ni bil konjevodec, za svojega konja pa je ljubeznivo skrbel in mu rad stregel, ali Grigorij je vsakokrat opazil: kadar koli se je gospodar približal konju, iz navade s tesno pritisnjenimi rokami ob stegna, je konja spreletelo po hrbtu drgetanje; žival se je vznemirila.

— Povej mi no, ljubček zakaj pa konji tako bežijo pred teboj? — ga je nekoč vprašal Grigorij.

— Vrag jih poznaj. — Čopasti je skomizgnil z rameni. — Lepo ravnam z njimi.

— Pijanega spoznajo po duhu in se ga boje, ti pa si trezen.

— Jaz imam trdo srce, čutijo ga.

— Volčje srce imaš; morebiti ga pa sploh nimaš in imaš namesto njega kamen v prsih.

— Že mogoče, — je rad potrdil Čopasti.

Pod mestom Kamenka-Strumilovo je tretji vod v celoti z vodnim častnikom vred odšel v izvidnico: prejšnji dan je nek češki prebežnik sporočil poveljništvu o novi razmestitvi avstrijskih oddelkov in o nameravanem nasprotnem napadu na črti Goroši—Stavinckij; potrebno je bilo neprenehno opazovanje ceste, o kateri so sklepali, da se bodo po njej premikali sovražni oddelki; v ta namen je vodni častnik pustil na parobku gozda štiri kozake z vodnim narednikom, z drugimi pa je odšel proti opečnim streham nekega zaselka, vidnega za gričem.

(Dalje prihodnjič)

Wholesale Prices

A.G.A. APPROVED

Gas Conversion Burners

Roberts-Gordon

Janitrol

Consolidated

While They Last ONLY **$79**

Complete With Controls

LAKE ERIE HEATING COMPANY

Our Motto and Pride: "Guaranteed Satisfactory Results"

12527 St. Clair Ave. GLenville 1656

PLESNA VESELICA ob 40-LETNICI društva SV. KATARINE ŠT. 29 ZSZ

SE VRŠI

v soboto 29. maja 1948

V SLOV. NAR. DOMU NA ST. CLAIR AVE.

IGRA VADNAL ORKESTER

Prijazno vabimo občinstvo na obilno udeležbo, posebno pa članstvo ZSZ.

ODBOR

CVETJE

ZA OKINČANJE GROBOV

NA

SPOMINSKI DAN

30. MAJA

V naši cvetličarni si boste lahko izbrali raznovrstno cvetje in šopke, primerne za ta dan. Cene so zmerne.

JAMES SLAPNIK JR.

6620 St. Clair Ave. HE 8824

Cvetje telegrafiramo kamorkoli

AVTO NAPRODAJ

PRODA SE 1930 CHEVROLET, 4 VRATA; V DOBREM STANJU.
Vpraša se na
7510 LOCKYEAR AVE.
HE 8056

Da se uredi zapuščino

se proda hišo za dve družini in eno za eno družino na E. 34 St. Dve garaži in lota 40x132. Cena $7500.

Pokličite PR 5459

HIŠA ZA DVE DRUŽINI

se proda za samo $11,450. Na 714-16 E. 117 St. 5 sob spodaj; 5 sob zgoraj; 2 sobi na tretjem nadstropju; 2 garaži. Vse v dobrem stanju. Za podrobnosti pokličite
IV 5021

NUJNO POTREBUJEMO

hišo za eno ali dve družini v bližini E. 185 St. ali v fari sv. Jeromija. Kdor ima za prodati, naj pokliče

IV 7646

HIŠA ZA ENO DRUŽINO

Lesena hiša s 7 sobami, lota 45x150, se proda za $9600 ali pa se sprejme primerno ponudbo. Na E. 155 St. v slovenski naselbini.

Hiša s 5 sobami v Willoughby, O. Lahko živite v njej skozi celo leto. Cena samo $6800.

Za podrobnosti pokličite
MR. RESCIC
EAST SHORE REALTY
778 E. 185 St.
IV 6561

V BLAG SPOMIN

prve obletnice smrti našega ljubega sinčka in bratca

VLADISLAV HAROLD SUSEL

kateri je za vedno preminil dne 26. maja 1947.

Oh, zakaj si mesec maj nam vzel
ono, kar smo najbolj ljubili? Ni
ga dneva ne ure, da ne bi mislili
na Tebe, Utihnil je Tvoj glas za
vedno, a v srcih naših pa še živiš
in živel boš do konca naših dni.

Počivaj v miru, ljubi sinček
in bratec naš.

Za Teboj žalujoči ostali:
Matija in Mary Sušel, starša
Mattie Jr., brat
Mr. in Mrs. Anton Buh, stari oče in in stara mati
tete in strici: Mr. in Mrs. John Znidaršič, Mr. in Mrs. Anton Bush družina, Mr. in Mrs. Frank Glazer družina.

Cleveland, O., 26. maja 1948.

V BLAG SPOMIN

ob 20-letnici kar je umrla naša ljubljena hčerka in sestrica

ANNIE

Zatisnila je svoje mile oči dne 26. maja 1928 leta.

Bila si kot nežna cvetka,
hčerka draga, ljubljena.
Kruta smrt Te nam je vzela,
naša srca pa so žalostna.

Spavaj mirno—snivaj sladko
v kraju večnega miru,
duša Tvoja naj uživa večno
srečo v blaženstvu.

Žalujoča

John in Anna Klancher, stariša
Robert, brat

Cleveland, O., dne 26. maja 1948

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

CVETLICE IN SADIKE

Ako hočete dobiti vsake vrste sadike za paradižnike in cvetlice, pojdite ponje k John Perse na Chardon Rd., vzhodno od Bishop Rd. Z vsakim nakupom nad $1.50, dobite 6 nageljnovih sadik iz Evrope. Lahko pokličete po telefonu Wickliffe 650 J.

IŠČE SE ŽENSKO

za počistit hišo enkrat na teden. Samo tri sobe. Dobra plača. Zglasite se na
22471 NICHOLAS AVE.
ali pokličite KE 7515

DRUŽINA

3 ODRASLIH OSEB IČE STANOVANJE S 3 ALI 4 SOBAMI. Naslov se naj pusti v uradu tega lista.

GOSTILNA NAPRODAJ

Proda se gostilno z D 1 in D 2 licencami. Nahaja se v slovenski in hrvatski naselbini na St. Clair Ave. Naslov se poizve v uradu tega lista.

Popravljalci ogrodij avtov in barvarji avtov dobijo delo

Prvovrstni delavci; visoka plača od ure. Počitnice s plačo; nočno delo.

HERTZ DRIVE-UR-SELF CO.
1865 E. 17 St.
Prosimo pokličite po 6. zvečer

Operatorice power šivalnih strojev

IZURJENE NA OBLEKAH DOBIJO DELO
Visoka plača od komada. Skupinska zavarovalnina. Godba pri delu.
Mr. Frank Allia
SERBIN, Inc.
4. nadst.
1270 ONTARIO

Prenovite in modernizirajte vašo kuhinjo in kopalnico z
PLASTIC TILE
za stene in strope.
Imamo 10 različnih barv.
ANTON KOPLAN,
1136 Norwood Rd., HE 6510
HENRY KOPLAN,
1008 Ansel Rd., EX 7141

B. J. RADIO SERVICE
1363 E. 45 St. — HE 3028
SOUND SYSTEM
INDOOR—OUTDOOR
Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatov
Tubes, Radios, Rec. Players
Vse delo jamčeno

CHRISTIANA LODGE AND COTTAGES
Edwardsburg, Michigan
The Lodge has 30 rooms with connecting shower and toilet. There are 17 cottages with private shower and toilet. Central dining room with American-European cooking.
All sports: golf, dancing, tennis and shuffleboard, outdoor games. Cater to overnight guests.
Located in Christiana Lake in a grove of large trees. 100 acres of private playground on US 112.
Write for folder.
CHRISTIANA LODGE
Dominic Krasovec, Prop.
Phone 9126F5
P. O. Edwardsburg, Mich.

Zakrajsek Funeral Home, Inc.
6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 3113

Vas muči naduha?

Pri nas si lahko nabavite najboljšo olajšavo za to mučno bolezen. Zdravilo je jamčeno ali pa dobite denar nazaj.

Mandel Drug
LODI MANDEL, Ph. G., Ph. C.
SLOVENSKI LEKARNAR
15702 WATERLOO RD.
Cleveland 10, Ohio
Lekarna odprta: Vsak dan od 9:30 dopoldne do 10. zvečer.
Zaprta ves dan ob sredah